

Täysistunto

Tiistai 10.2.2026 klo 14.00—17.37

5. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys HE 1/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.01 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhe-
mies! Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen vuoden 2026 ensimmäiseksi lisätalous-
arvioksi. Kyse on mittavasta paketista, joka sisältää kasvutoimia yhteensä 145 miljoonalla
eurolla, Laivue 2020 -tilausvaluuden kasvattamista 139 miljoonalla ja Fingridin omistus-
järjestelyihin 402 miljoonaa euroa. Samalla tuloarvioita alennetaan verotuloarvioiden tar-
kentumisen vuoksi joulukuun valtiovarainministeriön ennusteen mukaisesti.

Hallitus ostaa kriittistä infrastruktuuria lisää valtion omistukseen. Kriittinen infra on pi-
dettävä omissa käsissä, ja kantaverkko, jos mikä, on kriittistä infraa. Sähköjärjestelmän toi-
mintavarmuus on osa kansallista turvallisuutta. Sen on toimittava kaikissa olosuhteissa.
Tämä järjestely vahvistaa valtion omistajaohjausta strategisesti merkittävässä yhtiössä ja
tukee pitkäjänteistä varautumista. Päätösten takana olevat periaatteet, perusteet ja myös ar-
vot ovat aivan jotain muuta kuin takavuosien Caruna- ja Uniper-seikkailut.

Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarviossa osoitetaan energialaitosten uuden teknolo-
gian koehankkeisiin 48 miljoonan euron valtuus. Tämäkään ei ole haaveilua. Tämä on käy-
tännön tukea vetyhankkeille, uusiutuville polttoaineille ja energian varastointitekno-
logioille. Tämä on sitä uuden energia-alan luomista, joka tuo kasvua ja työllisyyttä. Tukea
voidaan kohdistaa joustavasti hankkeisiin, joilla on tulevaisuudessa merkittävä energian
tuotanto- ja vientipotentiaali.

Hallitus panostaa turvallisuusinvestointeihin, jotta meillä kaikilla olisi tulevaisuudenus-
koa. Laivue 2020 -tilausvaluutta kasvatetaan siis 139 miljoonalla. Turvallisuusympäristö
on muuttunut, ja Suomen on vastattava siihen. Tilausvaluuden enimmäismäärää lisätään
momentin määrärahaa muuttamatta, ja valuuden käytöstä aiheutuvat menot maksetaan
Puolustusvoimille jo myönnettyistä määrärahoista.

IPCEI-hankkeisiin myönnetään 78 miljoonan euron valtuus ja 20 miljoonan euron mää-
räraha. Kyseessä on valtiontuki-instrumentti, joka mahdollistaa strategisesti merkittäviksi
tunnistetuilla teollisuudenaloilla rahoittaa tutkimus- ja kehittämishankkeita ja ensimmäi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

sen teollisen hyödyntämisen hankkeita muita valtiontuki-instrumentteja joustavammin. Osallistuminen näihin hankkeisiin tukee elinkeinorakenteen uudistumista ja tarjoaa yrityksille mahdollisuuden linkittyä eurooppalaisiin arvoketjuihin. Nämä ovat niitä strategisia hankkeita, jotka linkittävät suomalaiset yritykset eurooppalaisiin arvoketjuihin.

Lisäksi pienten ja keskisuurten yritysten kehittämis- ja investointihankkeisiin varataan 19 miljoonan euron valtuus ja 6 miljoonan euron määräraha. Pk-yritykset ovat Suomen selkäranka, ja me ymmärrämme sen. Yrittäjä sitä työtä luo.

Länsiradan valtionrahoituksen enimmäismääräksi ehdotetaan enintään 385 miljoonaa euroa edellyttäen, että muut Länsirata Oy:n omistajat rahoittavat hanketta vähintään 385 miljoonalla eurolla. Tämä on vähemmän kuin hallitusohjelman mukainen valtion rahoitusosuus, 460 miljoonaa.

Arvoisa puhemies! Määrärahatarve tässä lisätalousarvioesityksessä kasvaa siis 438 miljoonaa. Yhdessä tuloarvion 952 miljoonan euron alenemisen kanssa nettolainanoton tarpeeksi muodostuu vuonna 2026 noin 10,8 miljardia euroa. Ilman Valtion asuntorahaston kassan tulouttamista alijäämä olisi 13,1 miljardia. [Vasemmalta: Järkyttävää!] — Aivan totta, edustaja, se on järkyttävää. — Budjetoidun valtionvelan määrän vuoden 2026 lopussa arvioidaan olevan noin 201 miljardia euroa, mikä on noin 69 prosenttia suhteessa bkt:hen.

Nämä ovat ne luvut, joita jokaisen hallituksen uudistuksia ja säästöjä kritisoivan pitäisi tarkasti tarkastella. Totuus on: rahaa ei ole. Sitä ei ole säästöjen peruutuksiin, joita oppositio liukuhihnalta esittää, eikä korjaamaan jokaista sellaista ongelmaa, jonka korjaaminen ei kuulu valtiolle ja veronmaksajalle.

Hallituksen talouspoliittinen työ on näissä haastavissa oloissa monimutkaista juuri siksi, että samaan aikaan on kyettävä sekä sopeuttamaan eli ennen kaikkea vähentämään pysyviä menoja että painamaan kaasua uudistuksiin, kasvutoimin ja investoinnein. Tätä tarvitaan lisää, ei suinkaan vähemmän, molempia puolia siitä.

Arvoisa puhemies! Tiedän, että oppositio on jo valmiina kritisoimaan jokaista euroa ja senttiä ja syyttämään hallitusta asioista, joihin se ei ole syyllinen. Päivästä riippuen oppositio esittää joko lisää säästöjä, joita voisi sitten taas vastustaa, tai sitten entistenkin peruuttamista, yleensä molempia samaan aikaan. Tämä tekee kritiikkiin vastaamisesta hieman vaikeaa. Me hallituksessa puolustamme tätä linjaa ja ymmärrämme aikojen haasteet ja myös vuosikausien tekemättömyyden taakan.

Viime viikolla kyselytunnilla täällä oppositio kyseli hallituksen tulostaulun perään. No, meillä ei ole ollut käytössämme sellaista fläppitaulua kuin edellisellä hallituksella, jossa luki, että rahaa on. Oppositiolla ei aikanaan ollut Joosefia, joka olisi koonnut aittoihin viljaa pahojen päivien varalle. Sen sijaan oli valtiovarainministeri, joka jakoi sähkötukia Suomen rikkaimmille ja lisäetuisuuksia sinne tänne. Haluan muistuttaa tämän velan keskellä, mitä täällä vasemmalla sanottiin valtionvelasta: ettei sitä tarvitse maksaa takaisin, että kotitalouden ja valtiontalouden velat ovat eri asia, ikään kuin taloudelliset realiteetit eivät koskisikaan julkista taloutta. Mutta toivon kyllä, kunpa nyt ei menisi neljää miljardia, pian jo viittä miljardia euroa vuodessa valtionlainan pelkkiin korkomenoihin. Ajatelkaa, lähes viisi miljardia euroa muutaman vuoden kuluttua pelkkiin korkomenoihin. Mihin muuhun tarpeelliseen sitä voisi käyttää, tai sitten alijäämää kuromaan.

Muut menokohteet, jotka saavat lisää miljardeja tällä hallituskaudella, ovat puolustus ja hyvinvointialueet. Jälkimmäisen kohdalla opposition mantra on kuitenkin siinäkin aivan päinvastainen. — Kiitoksia. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Halukkaat edustajat voivat pyytää minuutin mittaista vastauspuheenvuoroa nousemalla seisomaan ja painamalla V-painiketta. — Edustaja Räsänen, Joona, olkaa hyvä.

14.09 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen valtiovarainministerin kanssa aivan samaa mieltä: rahaa ei ole — mutta sitten samalla toivoisin, että tämä toteamus myös koskisi nykyistä maan hallitusta. Kun katsoo teidän julkisen talouden suunnitelmaa, joka tänne on tuotu, ja katsoo, mitä te olette tekemässä vuonna 27, niin teidän olette silloin, siis puhtaasti velkarahalla, alentamassa yhteisöveroa kahdella prosenttiyksiköllä, siis tilanteessa, jossa te toitte jo helmikuussa tänä vuonna tänne käsittelyyn lisätalousarvion, jossa siis velkamäärä on kasvanut tuosta joulukuusta 1,4 miljardilla, ja sitten ihan pokkana sanotte kyllä muille, että rahaa ei ole, mutta meinaatte laittaa ensi vuonna miljardin palamaan täysin velaksi alijäämiä pahentamalla. Kyllä nyt toivoisin, että tämä rahaa ei ole -politiikka myös tarkoittaisi siellä hallituksessakin sitä, että tätä yhteisöveropäätöstä arvioitaisiin uudestaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

14.10 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen suunta on nyt täysin väärä. En ymmärrä sitä, että täällä ministeri sanoo, että me puolustamme tätä linjaa, ja linja on se, että me velkaannumme kiihtyvää tahtia. Eikö linjan pitäisi muuttua, jos tällainen on suunta, että meillä otetaan lähes miljardi tuloveroennustetta alaspäin? Suomalaiset ovat siis niin suuressa ahdingossa, että meidän verotulot ovat laskevaan suuntaan. Nyt tarvitaan suunnanmuutos tähän maahan, ja kun ongelmat ovat näin syvät, niin kaikilta meiltä tarvittaisiin sopivaa nöyryyttä myös tämän ongelman edessä. Se tarkoittaa myös sitä, että me yhteistyössä alettaisiin miettimään, mitkä oikeasti ovat niitä menoja, joita valtion kannattaa käyttää. Otan nyt esimerkin täältä, vaikka tämän: kun on puhuttu siitä, että rahaa ei ole tai rahaa on, niin kannattaako kannattamattomalle niin taloudellisesti kuin ilmaston näkökulmasta todetulle Turun tunnin radalle — vai miksihän sitä kutsutaan? — panna nyt 400 miljoonaa rahaa, vai kannattaisiko se raha panna mieluummin sellaiseen, joka loisi talouskasvua Suomeen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

14.11 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Valtiovarainministeri Purra, te sanoitte, että rahaa ei ole, mutta kyllähän teillä on ollut rahaa. Teillä on ollut rahaa suurituloisten veronalennuksiin. Teillä on ollut rahaa suuryritysten veronalennuksiin. Teillä on ollut rahaa fossiilisten tuontipolttoaineiden veronalennuksiin. Teillä on ollut rahaa yksityisille terveysjäteille. Teillä on ollut rahaa tukiaisiin kaivosyrityksille. Mihin teillä ei sen sijaan ole ollut rahaa? Suomalaisille työttömille, köyhille lapsiperheille, pitkäaikaissairaille, toimeentulotuella eläville, opiskelijoille, kaikille niille, jotka kamppailevat arjen vaikeuksien kanssa. Rahaa on ollut, mutta te olette valinneet käyttää sen hyvin valikoivalla tavalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

14.12 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lisätalousarvio kertoo ennen kaikkea Suomen talouden heikosta tilanteesta ja hallituksen talouspolitiikan umpikujasta. Jälleen kerran verotuloarviota hilataan alaspäin ja velanottoa ylöspäin. Pienituloisilta suomalaisilta leikkaaminen ja suurituloisten veroalet ovat olleet resepti, jolla kysyntää on hyydytetty ja alijäämä sen kuin paisuu. Silti te näette, että tässäkin tilanteessa on varaa miljardiluokan yhteisöveroalennukseen. Ei voi kuin ihmetellä.

Arvoisa puhemies! Suomessa on massatyöttömyys, joten on syytä myös kysyä, mitä tässä lisätalousarviossa ei ole. Täällä ei ole uusia välineitä työllisyyden hoitoon, vaikka nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat järkyttävissä lukemissa. Nuorten työllistymisaseteli oli hyvä avaus, mutta se ei riitä. Me täällä eduskunnassa odotamme ja suomalaiset työttömät odottavat nyt hallitukselta lisää toimenpiteitä akuutin työttömyyskriisin selättämiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eskelinen, olkaa hyvä.

14.13 **Seppo Eskelinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin kyllä toivonut tässä lisätalousarviossa joitakin kasvu- ja elvytystoimia. Nyt otetaan vain lisää velkaa. Tässä kasvupaketissa, mikä täällä on, ei nopeita kasvutoimenpiteitä ole kuin tuo 25 miljoonaa, ja nekaan eivät ole nopeasti toteutettavissa. On hienoa, että pk-yrityksiä tuetaan. Se on hieno asia, yksi pieni pilkahdus.

Mutta tässä tilanteessa, varsinkin nyt, kun valtio on tyhjentänyt Valtion asuntorahaston ja samalla leikkaa korkotukilainoitusta asuntorakentamisen osalta ensi vuodelle 600 miljoonaa — 600 miljoonaa lisää vuonna 27 —, olisi pitänyt tämä rakentaminen ja julkinen asuntotuotanto saada liikkeelle. Kunnissa on hurjaa korjausvelkaa ja hankkeita tällä hetkellä olemassa. On arvioitu, että 100 miljoonan panostus korjausrakentamiseen vipuvaikuttaa noin miljardin hankkeet. Kanssa mitä! Asuntorahasto on tyhjennetty, ja korkotukilainoitus nyt sitten leikataan kokonaan. Nämä olisivat olleet niitä nopeita toimenpiteitä saada suomalainen rakentaminen liikkeelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskiewicz, olkaa hyvä.

14.15 **Ben Zyskiewicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen ollut aika monta kuukautta nyt pois täältä salista, mutta tuntuu turvalliselta tulla takaisin, koska puheet ovat aivan samanlaisia. [Naurua — Hannu Hoskonen: Tervetuloa kotiin!]

Täällä edustajat Tynkkynen ja Sarkkinen puhuivat edelleen suurituloisten veroalennuksista. Tosiasiahan on se, että valtaosan ansiotuloverojen kevennyksistä hallitus on suunnannut pieni- ja keskituloisille, mistä talouspolitiikan arvointineuvosto on hallitusta moitinnut. Mutta on totta, että myös suurituloisten verotusta on kevennetty. Ymmärrän, että edustaja Sarkkinen pitää 59 prosentin marginaaliveroastetta oikeudenmukaisena, mutta sitä en ymmärrä, että vihreätkin ovat sitä mieltä, että on oikein, että vaikka ihmisellä olisi-kin suuri palkka, niin hän joutuu lisätöistä ja ylitöistä ja uudesta haastavammasta työstä, siitä lisätulosta, maksamaan 59 prosenttia veroa. Onko se teidän vihreiden mielestä todellakin oikeudenmukaista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

14.16 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Puhemies! On totta, että kyllä tämän lisätalousarvion keskeinen viesti on tämä erittäin voimakas velkaantuminen, eli siis tässä lisätalousarviossa 1,4 miljardia, koko vuoden arvio 13,1 miljardia. Kyllä nämä luvut ovat rajuja. Sitten se, joka tässä tulee tietysti vastaan, on valtion velanottovaltuuden nostaminen. Se taitaa olla meillä nyt 205 miljardia, ja on arvioitu, että se on tämän vuoden loppuun 201. Eli hallituksenhan täytyy tuoda nyt eduskuntaan sitten esitys valtuuden nostosta, ja se todennäköisesti menee sitten teidän riihenne jälkeiseen aikaan. Onko valtiovarainministeriössä jo kaavailtu, kuinka suuri tämä valtuuden nosto tulee olemaan?

Ja sitten tietysti se, mikä kalskahtaa korvaan: kun te olette nyt kolme vuotta olleet hallituksessa, niin ehkä kannattaisi pikkasen vähemmän niitä edellisiä syyttää [Puhemies koputtaa] ja ehkä vähän tutkiskella niitä omiakin touhuja. Kyllä nämä [Puhemies koputtaa] tietyt vero...

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Lintilä. Minuutti on käytetty. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

14.17 Jari Koskela ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhemies! Arvoisa oppositio, lisätalousarviossa on mukana kasvua ja investointeja tukeva 145 miljoonan euron paketti. Esimerkiksi IPCEI-hankkeisiin ehdotetaan 78 miljoonan euron valtuutta ja 20 miljoonan euron määrärahaa. IPCEI on valtiontukiväline, jolla mahdollistetaan strategisesti tärkeiden teollisuudenalojen kasvua. Suomessa tällaisia aloja ovat muun muassa akku-, vety- ja bioteknologia. Kelpaako? Lisäksi pienten ja keskisuurten yritysten kehittämishankkeisiin ehdotetaan 19 miljoonan euron valtuutta ja 6 miljoonan euron määrärahaa. Näillä vauhditetaan pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä. Nämä ovat sellaisia odotettuja ja toivottuja toimenpiteitä, joita tässä taloustilanteessa Suomessa tarvitaan, ja vastaavia tarvitaan vielä lisää. Kiitokset hallitukselle näistä panostuksista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Diarra, olkaa hyvä.

14.18 Fatim Diarra vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Hallituksen lisätalousarvio ei ohjaa Suomea taloudellisesti kestäväälle tielle, vaan kaikkea muuta. Velanoton tarve sen kuin vain kasvaa, kun harkitsemattomat veromuutokset heikentävät tulopohjaa ja lisämenotarpeisiin joudutaan vielä varautumaan. Hallitus on epäonnistunut aivan kaikissa tärkeimmissä tavoitteissaan. Ei tullut 10 000:ta työllistä, tuli melkein 10 000 työtöntä. Suomi joutui EU:n tarkkailuluokalle.

Me vihreät olemme osoittaneet omassa lisätalousarviossamme, että on mahdollista päättää myös toisin. Hallitus on kuitenkin päättänyt toimia kylmällä ja epäoikeudenmukaisella tavalla. Mikä on teidän perintönne? Lapsiperheköyhyys kasvaa, toimeentulotuen tarve kasvaa ja asunnottomuus kasvaa. Miten meni noin omasta mielestä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, var så god.

14.19 Otto Andersson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Lisätalousarvion ilahduttavin osuus on 145 miljoonan euron panostukset kasvuun ja investointeihin, ja tältä osin rohkenen olla eri mieltä arvostamani kollega Eskelisen kanssa — missä Suomen talouden kasvun suurin potentiaali tällä hetkellä on? Se on teollisuuden vihreässä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

siirtymässä ja uudessa energiateknologiassa, ja nämä hallituksen panostukset liittyvät juuri näihin, jotta näihin saadaan vauhtia. Kyse on sadoista miljardeista, siis on se mahdollisuus, ja siihen mahdollisuuteen on tartuttava nyt. Kyse on uusista työpaikoista, mahdollisuuksista yrityksille ja uusista verotuloista. Ilahduttavaa on myös tämä 25 miljoonan euron panostus pk-yrityksiin. On tietenkin aivan selvä, niin kuin täällä koko salissa on todettu, että lisää tarvitsee tehdä, ja hallitus tulee kehysriihen yhteydessä tuomaan lisää kasvu- ja työllisyystoimia, minkä pääministeri kyselytunnilla ilmoitti. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jokelainen, olkaa hyvä.

14.20 Jessi Jokelainen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus panostaa kasvu- ja työllisyyspaketillaan erityisesti teollisuuteen, ja kyse on siis lähinnä yritystuista. Tämä paketti jää valitettavan vajaaksi tällä hetkellä merkittävimpien työllisyyden haasteiden taklaamisen osalta. Pitkäaikainen nuorisotyöttömyys on hälyttävässä nousussa, ja noilla haasteilla on sekä vakavat inhimilliset että talouden kannalta kauaskantoiset ja kestämatömät seuraukset.

Me vasemmistossa olemme esittäneet muun muassa pitkäaikaistyöttömien työtakuuta väyläksi työllistymiseen. Panostus tuohon uupuu hallituksen kasvupaketista kokonaan. Pienten ja keskisuurten yritysten kehittäminen on tärkeää mutta ei itsessään riitä ratkaisemaan valtavan työttömyyden aiheuttamia kumuloituvia haasteita. Kysynkin: nyt kun hallitus valitsee lisätalousarviossa panostaa yritysten kehittämiseen, niin missä ovat panostukset 300 000 työttömän työllistämiseen ja pitkäaikaistyöttömyydestä poikivien ongelmien ratkaisemiseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

14.21 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri esitteli tämän lisätalousarvion ja korosti niitä myönteisiä panostuksia, ymmärrän sen. Siellä noin paria kymmentä momenttia muutetaan, neljässä kohdassa valtuuksia lisätään, ja näiden määrärahamuutosten nettovaikutus on se 438 miljoonaa euroa, mutta samaan aikaan verotulot vähenevät, niin kuin tuossa todetaan, 952 miljoonalla eurolla. 53 päivää on kulunut siitä, kun me päätimme valtion budjetista täällä, ja nyt meillä on täällä jo ensimmäinen lisätalousarvio. Tämä on minusta katastrofi. Tämä on velkakatastrofi. Eli tässä nyt otetaan 1,4 miljardia lisää velkaa kattamaan tätä lisätalousarviota, ja vain runsas kuukausi on kulunut siitä, kun me hyväksymme tälle vuodelle varsinaisen talousarvion. Tämä on järkyttävää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

14.22 Ville Valkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Julkisen talouden tilanne on tosiaan pitkäaikaisesti hyvin haastava. Ehkä tarkka kuulija huomaa tietyn epä-jatkuvuuden siinä, että vasemmisto-oppositio on kiivaasti, kaikin voimin vastustanut kolme vuotta kaikkia sopeutustoimia, joita hallitus on määrätietoisesti vienyt eteenpäin, ja nyt on alkanut kuulumaan toisenlaisia ääniä. Ehkä hyvä näin, jos vihdoinkin on herätty velkaantumisen taittamiseen. Se on meille tärkeää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

Itse näen, että kansantalouden osalta meillä tilanne on kuitenkin aika paljon optimistisempi. Meillä on jo paljon datapisteitä, jotka aidosti viittaavat siihen, että nyt on kasvu käynnistymässä: vientiteollisuudesta on tullut hyviä uutisia, työllisyys on jo kääntynyt kasvuun, ostovoima paranee, veronkevennykset tulivat vuoden alusta, korot ovat laskeneet, yrityskentästä tulee kiihtyvällä tahdilla hyviä uutisia. Oleellista on, että koko ajan jatketaan uusia toimenpiteitä, ja tässäkin lisätalousarviossa on esimerkiksi länsirata, päätös, joka käynnistää rakentamista jopa miljardeilla. Synkistelyllä, jota vasemmalta kuulee, Suomi ei nouse, vaan sillä, että jatkamme rohkeasti uudistusten tiellä. [Aki Lindén: Ja velkaa lisätään!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.24 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Purra, teidän lisätalousarviossanne verotuloarvioita tarkistetaan alaspäin liki miljardilla ja velkaa otetaan toden totta se 1,4 miljardia lisää, ja se on järkyttävää, kuten te, ministeri, itsekin tuossa totesitte.

Kyllä täytyy olla rohkeutta katsoa myös sitä omaa tulostaulua. Se oma tulostaulu näyttää nyt siltä, että työttömiä on satatuhatta enemmän kuin hallituskauden alussa, velkaa otetaan ennätysmäärä Euroopassa, konkurseissa tehtiin 2000-luvun ennätys. Kyllä tämä hallitus tekee ennätyksiä, mutta, puhemies, ongelma on se, että ne ennätykset tehdään väärään suuntaan, eikä niillä väärän suunnan ennustuksilla nyt sitä kasvua ja työllisyyttä kyllä luoda.

Ja kun täällä on, ministeri, puhuttu siitä, onko sitä rahaa vai eikö ole, niin on suorastaan pakko toistaa se kysymys, onko teillä todellakin nyt rahaa siihen, että te pistätte ensi vuonna noin miljardin verran yhteisöveron alennukseen, kun kaikki asiantuntijat ovat todistaneet, että sen kasvuaikutukset ovat hyvin kyseenalaiset. Onko teillä, ministeri, [Puhemies koputtaa] rahaa tähän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

14.25 Miko Bergbom ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Talouden synkkä kierre näkyy näissäkin ennusteissa, mitä tähän lisätalousarvioon tulee. Näyttää siltä, että verotuottoarvio heikentyy, ja se oikeastaan alleviivaa sitä, että säästämistä pitää jatkaa, eli ei voi luottaa siihen loputtomaan kasvupuheeseen, että jostain sitä syntyy. Sitten jos sitä syntyy, niin se on positiivinen yllätys ja eletään sen asian kanssa, mutta päätöksentekijöiden pitää elää todellisuudessa.

Sitä kuitenkin hieman ihmettelen — kun oppositio arvostelee tätä verotuottojen alenevaa uraa, mikä tässä lisätalousarviossa näkyy — kuinka te luulette, että teidän esittämänne vaihtoehtobudjettien toimet edesauttaisivat verokertymää. Siis teillä on kasapäin veronkorotuksia teidän ohjelmissanne — etenkin vasemmistoliitolla, vihreillä, sosiaalidemokraateilla —, siis enemmän veronkorotuksia kuin mitä tämä hallitus esitti tälle vuodelle. Silläkö Suomi saadaan kasvuun? Silläkö verotuloja?

Mutta kiitos tästä Fingridin osakeomistusten kasvattamisesta. Se on hyvä päätös, ja on hieno nähdä, että päätöksiä on tehty suomalaisten veronmaksajien etu edellä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

14.26 **Hilkka Kemppi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tilanne on, toden totta, vakava: EU:n pahin työttömyys, velkaholhous ja luottamuksen murentuminen monellakin tavalla tässä maassa tällä hetkellä on erittäin vakavaa. Kiitos siitä huolimatta esimerkiksi vetyhankkeiden ja energian varastointihankkeiden edistämisestä tässä lisätalousarviossa. Sähkön hinta on ollut härskeissä summissa, mihin paras lääke on ilman muuta säävarman sähkön edistäminen ja lupien jouduttaminen. Mutta sitten ihmettelen, miten nämä rahat tulevat lisätalousarviossa helmikuussa. Eikö hallituksella olisi ollut kolme vuotta aikaa edistää tämänkaltaisia hankkeita? Nämä ovat olleet varsin hyvin tiedossa, että näille tarve on ilmeinen, jo aikoja sitten.

Nyt laitamme lisää rahaa myös Lupa- ja valvontavirastoon, joka aloitti vasta tammi-kuussa. Miten jo helmikuussa tiedetään lisätalousarvion tarpeesta? Eikö se ollut joulukuussa tiedossa?

Hallitus rakensi viranomaisen sisälle yleisen edun valvontayksikön, jolla on veto-oikeus kaikkeen. Nyt jo tiedämme, että kaikki mineraalinetsintäluvut ovat juntturassa ja osa jo aiemmin luvatuista luvista seisoo [Puhemies koputtaa] tai on saanut kielteisen päätöksen. Miten tähän reagoidaan? [Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

14.27 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuonna 2023 valtionvelka oli 156 miljardia euroa, ja nyt tämän vuoden lopussa se on 201 miljardia euroa. 45 miljardia euroa tulee valtionvelkaan lisää kolmessa vuodessa. Velalla eläminen piti lopettaa, tämä oli se väittämä, kun tämä hallitus aloitti — 45 miljardia kolmessa vuodessa. Työttömyysluvut ovat aivan hirvittävät. Työllisyyslupaus ei ole toteutunut. Alijäämä on jäänyt toteutumatta. Ne alijäämäluvut ovat suuremmat kuin on arvioitu missään vaiheessa. Eli talous menee väärään suuntaan koko ajan, ja näitä kasvutoimia ei näy. Ei näy työllisyystoimia, ei näy muitakaan kasvutoimia. Se on koko ajan se isoin ongelma tässä hallituksen talouspolitiikassa.

Rakentaminen huutaa käynnistämisiä ja muita. Erityisesti erityisryhmille rakentaminen ja opiskelija-asuminen voisivat olla hyvä aloituspiste. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

14.28 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minua vähän ihmetyttää tämä rakentamiseen liittyvä keskustelu. Niin kauan kuin meillä on tyhjiä, myymättömiä uusia asuntoja, niin siellä ei varmaan hirveästi rakenneta. Mitä sitten tulee julkiseen rakentamiseen, niin ainakin siinä kunnassa, josta itse tulen, Sastalamassa, on kymmenillä miljoonilla rakennettu. Nimenomaan on hyödynnetty tämä heikko rakennusalan tilanne ja tehty todella paljon kouluja, uimahalleja ja päiväkoteja. Niin että kunnat voivat myös itse tehdä näitä toimenpiteitä.

Täällä sitten vasemmistoliitosta puhuttiin, että kulutusta on hyydytetty. No, eihän se näin ole. Viime vaalikaudella keskivertopalkansaajan ostovoima putosi kuusi prosenttia. Nyt tällä hetkellä ostovoima kaikilla, jotka ovat töissä, on parantunut, [Välihuutoja vasemmalta] koska palkat nousevat enemmän kuin inflaatio ja korot ovat tulleet alaspäin ihan jokaisella. Sille, että ihmiset pelkäävät sitä geopoliittista tilannetta, Ukrainan sota, ja ollaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

varovaisia kulutuksessa, meidän on hyvin vaikea kotimaisin toimin mitään tehdä, mutta oikeaan suuntaan ollaan menossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

14.30 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt on hallituksen hulluuden huippu saavutettu, kun on tuotu esitys tästä länsiradan eli Turun tunnin junan valtuudesta. [Ben Zyskowicz: Eikös se ollut kepun hanke?] Ajatelkaa, että ministeri Annika Saarikko silloin aikoinaan puhui sen puolesta ja sitten teetti selvityksen, joka osoitti, että eihän tässä hankkeessa ole järkeä, joten hän ilmoitti, että eihän tätä kannata tehdä. No, mitä tekevät samaan aikaan liikenneministeri Ranne, valtiovarainministeri Purra ja perussuomalaiset? Tuovat länsiratahankkeen tänne vastoin niitä asiantuntijaselvityksiä. Onko todella niin, että teillä on irrottaa raha tähän hankkeeseen?

Olen erittäin huolissani, kun viime viikon uutisissa omistajaohjauksesta vastaava henkilö sanoi, että näyttää siltä, että puolitoista miljardia tullaan myymään valtion omaisuutta. Te myytte valtion omaisuutta ja rahoitatte sillä edustaja Valkosen kotiseudun varmasti hänelle mukavia hankkeita, mutta koko Suomen kannalta ei niin tärkeitä. Meillä on tärkeämpiä hankkeita. Meillä korjausvelka kasvaa. Meillä pitäisi panostaa ennen kaikkea nykyiseen tie- ja rataverkkoon. [Välihuutoja] — Mutta Valkonen saa äänet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

14.31 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä lisätalousarvio on kokonaisuus, joka korostaa nimenomaan vakautta, turvallisuutta ja sitä, että me uudistamme näitä talouden rakenteita. Talousennusteet ovat heikentyneet, mutta se ei muuta sitä tosiasiaa, että me joudumme tekemään näitä säästöjä edelleen ja myös tulevalle kaudella. Tässä tehdään pitkäjännitteistä työtä, jonka vaikutukset tulevat näkymään ajan kanssa, ja oppositio tietää kyllä tämän. Nämä työmarkkinoiden ja sosiaaliturvan uudistukset luovat nimenomaan sitä perustaa tälle tulevalle kasvulle.

Valtion päätös kasvattaa omistusta Fingridissä on selkeä osoitus siitä, että Suomen turvallisuus on etusijalla. Sähköverkot ovat kriittistä infrastruktuuria, mutta aivan liian pitkään sen omistuksessa ja ohjauksessa on tehty lyhytnäköisiä ja kalliiksi käyneitä ratkaisuja. Tämä suunta korjataan nyt. Edellisellä kaudella Tuppuraisen johdolla tehtiin Uniper-kaupat ja nyt tehdään Purran johdolla Fingrid-kaupat, eli vahvistetaan kotimaista omistusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

14.32 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Edustaja Zyskowicz kysyi, onko vihreiden mielestä oikein, että tulosta joutuu maksamaan veroa jopa 59 prosenttia. Vastaan tähän kysymykseen mielelläni, mutta sitä ennen haluan vain sanoa, että olen hyvin iloinen, että olette taas täällä meidän seuranamme, teitä on ollut ikävä. [Ben Zyskowicz: Kiitos!]

Vihreiden pitkä linja veropolitiikassa on ollut halu siirtää verotuksen painopistettä työn tekemisestä ja teettämisestä ympäristön kulutukseen ja kuormittamiseen, ja osana tätä myös ylimpiä marginaaliveroasteita voi olla perusteltua laskea. Nythän näin ei kuitenkaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

tehdä, vaan osana tätä hallituksen linjaa veronalennuksia rahoitetaan käytännössä velaksi, ja se ei ole julkisen talouden kannalta kestävä. Olennaista on myös, kun julkista taloutta on välttämätöntä tasapainottaa, ja siinä me olemme samaa mieltä hallituksen kanssa, että se tehdään niin, että jokainen suomalainen voi kokea sen reiluksi. Tässä tilanteessa, jossa Suomen kaikkein köyhimmillä ja heikoimmilla on leikattu kaksin käsin, merkittävien veronalennusten antaminen suurituloisimmille ei ole järkevää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

14.33 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Reagoimattomuus rakennusalan kriisiin on tullut hyvin kalliiksi kansantaloudelle ja myös julkiselle taloudelle. Hallituksen olisi tullut jo aikoja sitten reagoida rakennusalan heikkoon tilanteeseen, joka on vetänyt koko suhdannetta ja koko taloutta alaspäin. Me olemme ehdottaneet esimerkiksi rakennusalan suhdannekannustinpakettia, jolla voitaisiin vivuttaa liikkeelle esimerkiksi homekoulukorjauksia ja tällaisia taloyhtiöiden perusparannushankkeita, joita täytyisi kuitenkin tehdä. Vipurahoitus maksaisi todennäköisesti itsensä hyvin nopeasti takaisin.

Arvoisa puhemies! Haluan myös kiittää. Lisätalousarviossa on hyvääkin. Kantaverkko-yhtiö Fingridin osakkeiden osto on oikea teko. Perusinfra on syytä olla julkisessa omistuksessa, eikä sitä ainakaan tule myydä ulkomaille. Mutta on olennaista, että valtio myös käyttää omistajan ääntä Fingridissä, sillä kantaverkon pullonkaulat estävät teollisia investointeja eri puolilla Suomea. Eli kun omistusta on jatkossa yhä enemmän, omistajan ääntä tulee käyttää aktiivisen alue- ja teollisuuspolitiikan tekemiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

14.34 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän nyt näistä toivonpilkahduksista huolimatta näyttää tulevan jo aika mones talouskasvun katovuosi. Ja nyt kun tässä kohtaa vaalikautta ollaan, viimeiset valtiopäivät ovat käynnissä, niin kyllä minä soisin, että hallitus pikkuhiljaa alkaisi myös arvioimaan omien talouspoliittisten toimenpiteidensä onnistumista. Olen samaa mieltä, että nythän tällaista varsinaista elvytysvaraa ei ole eikä millään vanhanaikaisella työvoimapolitiikallakaan tämä Suomen tilanne tästä parane. Ja todella toivoisin, että tähän veropolitiikkaan ja sen toimivuuteen ja onnistumiseen käytettäisiin enemmän huomiota.

Tästä lähes miljardin yhteisöveron alesta, joka nyt on ensi vuonna tulossa, keskustelin hiljan erään menestyneen suomalaisen yrittäjän kanssa, ja hän totesi siitä, että ”kyllähän minä tästä hyödyn”. Mutta en usko, että Suomen talous tästä millään tavalla tulee hyötymään. En usko, että Suomen kansantalous tulee tästä hyötymään. Olisinkin halunnut tästä valtiovarainministerin kommentin: kuinka tämä veropolitiikka nyt hallituksen osalta on ollut onnistunutta ja kuinka paljon siellä on onnistuttu luomaan kasvua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli, olkaa hyvä.

14.35 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Viitanen, Pirkanmaan veromoukari — kuten sovimme aikaisemmin syksyllä, että saan tätä ni-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

mitystä käyttää — sanoitte, että tulostaululle pitäisi katsoa. No, tulostaululle voidaan katsoa, mutta emme ole vielä maalissa, koska vaalikautta on vielä jäljellä.

Kieltämättä taloustilanne on haastava, työllisyystilanne on haastava, mutta sitten se toivon pilkahdus: Taloustilanne on osoittamassa merkkejä käänteestä myös kansainvälisesti, ja se näkyy muun muassa teollisuuden uusissa tilauksissa. Jos katsotaan joitakin toimialoja, niin luvut ovat jopa kaksinumeroisia. Ensin kasvavat tilaukset, sen jälkeen kasvaa tuotanto, ja viimeisenä, viiveellä, tulee parantunut työllisyys. Onko, arvoisa rouva ministeri, tulkintani oikein: tilaukset, tuotanto, työllisyys, ja tällä suunnalla olemme?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

14.37 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Soteuudistus on rämpinyt suossa, josta tämä hallitus on sitä yrittänyt ylös veivata.

Harvoin soteuudistuksen aikoina on puhuttu esimerkiksi varusmiehistä tai vapaaehtoisista asevelvollisuutta suorittavista naisista. Tämä lisätalousarvio kohdentaa resursseja Puolustusvoimien terveydenhuollon ohjaus- ja koordinaatiotehtävien toteuttamiseen. Tämä jos mikä on tärkeää. Turvallisuus on myös varautumista. On tärkeää, että varusmiehet saavat laadukkaat ja hyvät palvelut terveydenhuollossa, että terveysasema, erikoissairaanhoito, hammashoito ja terveyden seuranta toimivat. Myös kenttäsairaanhoitajien toimenkuvat ovat selkeät. He toimivat hyvin muuttuvassa turvallisuusympäristössä, ja myös erilaisissa leirioloissa palvelujen on toimittava ja varusmiesten on saatava esimerkiksi ensiapua ja lääkinnällistä huoltoa äkkitilanteissa. Kiitän tästä kohdennuksesta. Pidän tärkeänä, että pidämme huolta meidän nuorukaisistamme, jotka varusmiespalvelustaan suorittavat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Biaudet, varsågod.

14.38 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Minäkin haluan nostaa yhden ilon aiheen, pienen rahallisesti, mutta erittäin merkityksellisen, jos ajattelee saamenkielisiä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Regeringen har nu i tilläggsbudgeten kunnat trygga Uvja-verksamhet till slutet av året 2026. Anslaget tryggar hela årets verksamhet och vi hoppas naturligtvis att vi kommer att kunna fortsätta med det. Det här är ett viktigt och ansvarsfullt beslut. Den samiska psykosociala enheten fyller en helt avgörande funktion då den erbjuder mentalvårds- och stöd-tjänster med låg tröskel på de tre samiska språken, och för många är det den första gången de får stöd på sitt eget språk.

Tämä on senkin takia merkityksellinen, että tämä on hyvä osoitus siitä, miten pitää löytää erityisratkaisuja pienten ryhmien oikeuksiin ja palveluihin. Suuri osa saamelaisista ei asu omilla kotiseutualueillaan, joten hyvinvointialue ei pysty tarjoamaan näitä saamenkielisiä psykososiaalisia palveluita kaikille, mutta tällä tavalla pystytään turvaamaan ne ainakin täksi vuodeksi koko maassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

14.39 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin Suomen valtiontalouden tilanne on aivan kammottava. Jos satuitte lukemaan, pari päivää sitten Helsingin Sanomissa oli UPM:n uuden pääjohtajan Massimo Reynaudon haastattelu, ja hänhän siinä otti vahvasti esille tämän Suomen tilanteen, miten meillä ajetaan yhteiskuntamme suurinta alaa alas tietoisesti: metsiä rauhoitetaan, hakkuita vähennetään ja ennen kaikkea arvopuuta poltetaan. Hänhän toi selvästi esille sen, onko heillä enää teollisuutta Suomessa tulevana vuosina. Elikkä tähän älyttömään hommaan, mitä nyt tämän älyttömän kalliin energian hinnan ympärillä tehdään, pitää puuttua. Ikinä ei saada verottamalla tai jollain muulla vippaskonstilla Suomen tuloja ajan tasalle ja tyydyttävälle tasolle. Vain ja ainoastaan tämän kalliin energian saaminen pois päiväjärjestyksestä, ja kotimainen energia kunniaan.

Ja kun vihervasemmisto puhuu ympäristöasioista, niin jos teillä sitä ympäristökiinnostusta aidosti on, lopettakaa nyt, hyvät ihmiset, se myrkyjen ajaminen tänne Helsinkiin ja koko Suomeen. Olettehan te nähneet sen Yleisradion ohjelman, Italian myrkytetty maa, joka löytyy Yle Areenasta? Käykää vaikka ekskursiolla tänä iltana.

Tehdään tästä Suomesta aidosti suomalaisen työn upea paikka, eikä tällä keinoin, että kaikki paikat hiljenevät, kun energia on näin älyttömän kallista. Jos teillä on halua tehdä tätä hommaa, niin jatketaan vain, [Puhemies koputtaa] mutta silloin siinä menee kyllä paljon muutakin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Anna-Kristiina Mikkonen, olkaa hyvä.

14.40 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään Eduskuntatalon portailla mieltään osoittivat Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson edustajat, jotka ovat huolissaan hyvinvointialueiden rahoituspuolelta huonosta tilanteesta, sen korjaamisen puolesta. Kaakkois-Suomessahan väestö vanhenee, sairastavuus lisääntyy ja samaan aikaan VM:n säästöpainee johtavat lyhytnäköisiin säästötoimiin ja palvelujen saatavuuden heikkenemiseen. Alueiden eriytyminen siis näkyy ja kiihtyy entisestään Suomessa.

Arvoisa puhemies! Talouspolitiikan arviointineuvosto on todennut, että hallitus ei tule saavuttamaan sen tärkeintä tavoitetta eli velkaantumisen taittamista. Yhdeksi tärkeimmäksi syyksi tähän kerrotaan olevan kuluttajien jatkuva epävarmuus. Kasvu ei käynnisty, ja työllisyys ei kohene.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika lähenee nyt loppuaan. — Valtiovarainministeri Purra, neljä minuuttia, olkaa hyvä.

14.41 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustajille keskustelusta.

Sosiaalidemokraattien suunnalta puhuttiin tulostaulusta. Edustaja Viitanen sanoi, että kaikki menee hallituksen politiikassa väärään suuntaan ja kaikki asiantuntijat ovat eri mieltä meidän talous-, finanssipolitiikan suunnasta. No, itse näen asian jokseenkin eri tavalla, sillä useimmat asiantuntijat, joiden kanssa itse keskustelen — mainitakseni sellaisia kuin talouspolitiikan arviointineuvosto, IMF, komissio, luottoluokittajat — ovat sitä mieltä, että me teemme oikeita asioita. Niitä tarvitaan vielä enemmän, jotta tämä tilanne tästä luonnistuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

Mitä tulee sitten talouspolitiikan arviointineuvostoon, josta moni täällä kommentoi, niin kun te kritisoitte tätä yhteisöveron alennusta ja toisaalta näitä ylimpien marginaalien keventämisiä, niin talouspolitiikan arviointineuvoston mukaan nämä molemmat eli yhteisöveron alennus ja ansiotulojen ylimmän rajaveroasteen lasku voivat olla hyviä ratkaisuja ja nimenomaan tukea sitä suomalaista kasvua. [Pia Viitasen välihuuto] Neuvosto ei sen sijaan löydä riittäviä todisteita siitä, että pieni- ja keskituloisille annettavat veronalennukset edistäisivät kasvua. Mutta kuten hyvin tiedätte, tämä hallitus pitää niiden merkitystä tärkeänä paitsi ostovoiman parantamisen suhteen myös siksi, että työn kannustimet paranevat, ja yksinkertaisesti siksi, että keskituloisen verotaakka tässä maassa on liian kova. Mutta sikäli kun viittaatte talouspolitiikan arviointineuvostoon tai asiantuntijoihin, on hyvä huomata, mitä mieltä nämä tahot tosiasiaissa ovat.

Mitä tulee sitten verotuksen painopisteisiin noin muuten, niin jos mietitään, että tällä kaudella kevennetään työn ja yrittämisen verotusta ja toisaalta siirretään painopistettä haittaveron ja kulutuksen suuntaan, niin se ymmärtääkseni on se, mitä useimmat asiantuntijat pitävät oikeana suuntana. Tämä ei lainkaan tarkoita sitä, ettemmekö olisi joutuneet tekemään myös ikäviä ja vaikeita veronkiristytystä, mutta kun otetaan huomioon tuo kokonaissopeutus ja uudistuspaketin koko, niin tämä lieenee ymmärrettävää.

Sitten sosiaalidemokraattien suunnalta kerrottiin, että hallitus ei ole tehnyt lainkaan kasvutoimia. Edustaja Lyly sanoi näin: kasvutoimet ovat edelleen poissa. Tämä minua kyllä suuresti ihmetyttää. En tiedä, tarkoittavatko sosiaalidemokraatit kasvutoimilla sitten jotakin muuta kuin yleisesti ottaen muut. Tarkoittaako se ehkä rahan lykkäämistä ainoastaan teidän kontekstinne saajille, eräänlaista vasemmistoelvytystä? [Joona Räsänen välihuuto] Tämä hallitus on tehnyt alusta asti, päivästä yksi asti — ja tulee sitä jatkamaan siihen päivään asti, joka on viimeinen — erilaisia kasvutoimia, liittyivät ne sitten verotukseen, erilaisiin tukiin, joita meillä on käytössämme, uudistuksiin, rakennetoimiin, toisaalta elvytykseen vaikkapa sitten niiden investointien ja infrahankkeiden osalta.

Arvoisa puhemies! Verotuloarviot johtuvat tietenkin siitä meidän pitkään jatkuneesta erittäin ikävästä suhdanteesta, sen pitkittymisestä. Kuten edustaja Lindénkin tietää, kyse ei ole siitä, kuinka monta päivää on kulunut budjetista, vaan siitä, että joulukuussa tuli uusi ennuste, johon aina uusimmat talousarvioprosessiin liittyvät hallituksen esitykset suhteutetaan, ja seuraava on tulossa keväällä.

Keskustelussa ei hirvittävästi näkynyt se, että meillä on tällä hetkellä paljon myös positiivisia uutisia, joita esimerkiksi edustaja Valkonen luetteli.

Ajanpuutteen vuoksi menen loppuun ja kommentoin vielä edustaja Ovaskalle länsirataan liittyviä toimia. Todellakin kyseessä on hallitusohjelman mukainen toimi, ja siellä tämä valtionosuus siitä oli pitkälti yli 400 miljoonaa. Tämä on nyt ensimmäinen talousarvioprosessiin tuleva kirjaus, ja sitä on huomattavasti siitä pudotettu. Se, mikä minua ihmettyttää tässä keskustan kritiikissä, on se, kun keskustan omat edustajat Uudenmaan kunnissa ovat kovasti kannattaneet tätä ja äänestäneet sen puolesta, jopa keskustalainen kansanedustaja. [Välihuutoja] Onkohan teillä puolueen kokonaislinjassa jotakin tarkasteltavaa tässä kokonaisuudessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.46.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.05.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä asiakohtaa 5. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Strandman.

17.05 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Lisätalousarvioesityksessä keskitytään kasvun, investointien ja työllisyyden tukemiseen. Hallitus sopeuttaa toimia tarpeen mukaan ja jatkaa rakenteellisia uudistuksia työmarkkinoilla ja sosiaaliturvassa, jotka kantavat tulosta aikanaan. Kasvu- ja työllisyyspaketilla vahvistetaan kotimaista tuotantoa, energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta.

Haluan nostaa tässä talousarviosta pari tärkeää nostoa.

Ensimmäinen niistä on pk-yritykset. Pk-yrityksien ja pienyrittäjien investointeja tuetaan kansainvälistymisen, teknologian ja liiketoiminnan kehittämisen avulla. Hallitus haluaa luoda yrittäjille vakaat toimintamahdollisuudet, selkeyttää byrokratiaa ja varmistaa, että pienet ja keskisuuret yritykset voivat menestyä sekä kotimaassa että vientimarkkinoilla. Pienyrittäjät ovat keskeinen osa työllisyyttä ja kasvua, ja heidän toimintaedellytystensä parantaminen tukee koko Suomen taloutta. Pk-yritykset muodostavat 96 prosenttia Suomen kaikista yrityksistä, ja tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että pk-yrityksien investointeihin panostetaan.

Toinen nosto on sähköverkko. Sähköverkko on yhteiskunnan perusrakenne ja koko arjen toiminnan edellytys. Ilman luotettavaa kantaverkkoa teollisuus, kotitaloudet ja julkiset palvelut eivät toimi. Fingrid vastaa tästä järjestelmästä, joka on keskeinen osa Suomen kriittistä infraa ja energiaomavaraisuutta. Siksi on perusteltua vahvistaa valtion ohjausvaltaa yhtiössä ja varmistaa, että päätösvalta säilyy Suomessa ja kansallisissa käsissä. Kyse on pitkäjänteisestä vastuunkannosta ja turvallisuudesta muuttuvassa maailmassa. Kun sähköjärjestelmän omistus ja ohjaus ovat vakaalla pohjalla, luodaan edellytykset investoinneille, kasvulle ja teollisuuden uudistumiselle.

Yhdistämällä talous-, energia- ja työllisyyspoliittiset toimet luomme pohjan paitsi teollisuuden ja suuryritysten menestykselle myös pk-yritysten ja pienyrittäjien kasvulle. Näin edistämme vakaata, kestävä ja turvallista yhteiskuntaa, jossa arjen toimivuus, yrittäjyys ja kotimainen työpaikkatuotanto kehittyvät rinnakkain. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitanen poissa. — Edustaja Lyly. — Edustaja, pieni hetki, mikki ei ole vielä auki. [Lauri Lyly: Täällä on vanha vielä!] — Onko nyt mikrofoni? No niin, olkaa hyvä.

17.10 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 lisätalousarvioksi pitää sisällään velanottoa ja sitten Fingridin ostoa ja sitten muutamia toimenpiteitä, joilla tehdään esimerkiksi vetypanostuksia.

Arvoisa rouva puhemies! Valtionvelka kasvaa kovaa vauhtia. Vuonna 2023 vuoden lopussa valtionvelka oli 156,2 miljardia euroa, 156 000 miljoonaa, ja nyt tämän lisätalousarvion mukaan tämän vuoden lopussa valtionvelka on 201 miljardia euroa. Eli 45 miljardia euroa valtionvelka kasvaa tämän kolmen vuoden aikana, ja vielä on vuosi sen jälkeen jäljellä, eli ennätysasuuri valtionvelan kasvu. Tämä on yksi tekijä, joka kertoo sen, että tärkein

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

tä tavoitetta, velkasuhteen taantumista, ei hallitus saavuta, ei myöskään alijäämän tavoitetta. Olemme joutuneet EU:n tarkkailuluokalle, ja se kertoo sen osalta aika paljon. Sitten työllisyystavoite, jossa tavoiteltiin sataatuhatta uutta työllistä, on mennyt toiseen suuntaan, ja ollaan siellä noin 70 000 miinuksella, eli meillä on todella pitkä matka päästä sinne sataantuhanteen plussalle. Eli keskeiset talouden tunnusluvut ovat menneet huonompaan suuntaan.

Samaan aikaan tässä sitten mietitään, miten talouskasvua saadaan aikaiseksi. Nyt erityisesti kaivattaisiin työllisyyspolitiikkaa, jolla nämä 351 000 joulukuun tilaston mukaan työttöntä työnhakijaa saisivat töitä. Tämän lisäksi on vielä 80 000 palveluissa, eli meidän todellinen työttömyys on yli 430 000. Näihin toimenpiteisiin pitäisi tehdä asioita, ja niitä olisi kaivannut tässä esityksessä. Siinä mielessä me varmasti työllisyydestä päästään puhumaan, kun siitä on välikysymys tässä talossa tulossa. Kaiken kaikkiaan olisi kaivannut sille alueelle täältä toimenpiteitä.

Pääministeri Orpo on luvannut, että kehysriihessä tulee toimenpiteitä, ja toivon, että todella tulee merkittäviä toimenpiteitä. Ne toimenpiteet, joissa työllisyysseteli nuorille on ai-
nut toimenpide... Se mahdollistaa 3 300—4 400 nuoren työllistymisen, mikä tarkoittaa, että se on siitä alle 30-vuotiaitten työttömien joukosta vain noin viisi prosenttia, eli 95 prosenttia ei saa mitään erityistä toimenpidettä. Eli ollaan todella pienissä toimenpiteissä, mitä hallitus tekee. Sen vuoksi kaipaisin erityisiä toimenpiteitä.

Arvoisa rouva puhemies! Toinen iso asia on tässä tämä Fingridin osto 402 miljoonalla eurolla. Olen itse ollut Ilmarisen hallituksessa varapuheenjohtajana silloin kun Ilmarinen on ostanut kantaverkkoyhtiötä vuonna 2011, ja silloin olin erittäin paljon kannattamassa sitä siellä, että Ilmarinen lähti osakkaaksi tähän kantaverkkoyhtiöön. Se on ollut kotimainen omistaja, eläkeyhtiö, ja siinä mielessä tämä tilanne oli silloin vakautettuna hyvä ratkaisu. Nyt kun Ilmarinen on luopunut siitä osuudestaan, on erittäin hyvä, että siihen on nyt sitten etuosto-oikeuden kautta valtio lähtenyt mukaan, ja itse uskon, että tämä osto on erittäin järkevä ja on hyvä, että se on kotimaisessa omistuksessa. Mutta sitten tässä on myöskin sellainen asia, että kantaverkkoyhtiö vaatii aika paljon investointeja tässä lähitulevaisuudessa, ja kysymys kuuluu, tuleeko siinä pääomavelvoitteita ja muita jatkossa. Toivottavasti verkkoa laajennetaan ja se yhtiö pystyy itse tekemään niitä toimenpiteitä. Tämä on myös sillä tavalla hyvä ostos, että jos katsotaan Fingridin osinkotuloja, paljonko se on maksanut vuositasolla, niin se on maksanut 2022—2024 vuositasolla noin 130—140 miljoonan euron välissä osinkoja, ja noin nopeasti voi arvioida, että tämä osinkotuotto on kaksi kolme kertaa korkeampi kuin valtion lainakorko, eli tämä on myös valtion kannalta hyödyllinen osto. Tässä saadaan osinkotuottoa enempi kuin se korkomeno siitä on, kun tämä 400 miljoonaa velalla rahoitetaan. Tärkeää on, että tällainen yhtiö on valtion käsissä, ja tässä ollaan hyvällä tiellä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen. [Tuomas Kettunen: Puhuuko edustaja Hänninen Turun tunnin junasta?]

17.15 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Näyttää, että täältä Kuhmon suunnaltakin tulee ohjeita minulle tähän puheeseen, mutta jos minä tässä nyt saan rauhassa pitää tämän, niin sen jälkeen voi edustaja pyytää oman puheenvuoron, ja varmaan onkin jo pyytänyt.

Arvoisa puhemies! Tämän lisätalousarvion ytimessä on kysymys siitä, miten Suomi vahvistaa turvallisuuttaan ja huoltovarmuuttaan aikana, jolloin turvallisuusympäristö on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

muuttunut pysyvästi. Talousarvion tehtävä on antaa selkeä ja totuudenmukainen kuva siitä, mihin Suomi käyttää veromaksajiltaan keräämiään rahoja. Siksi sitä on myös päivitetävä ennusteiden muuttuessa.

Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarviossa keskeisessä roolissa on huoltovarmuus. Valtiovarainministeriölle ehdotetaan 402 miljoonan euron määrärahaa Fingridin A-osakkeiden hankintaan, jotta valtion määräysvalta kantaverkossa vahvistuu. Kyseessä on ennen kaikkea kriittinen turvallisuustoimi, sillä sähköverkon tulee toimia kaikissa oloissa. Sen tulee toimia myös niillä alueilla, joilla sääolosuhteet ovat vaativimmat ja etäisyydet ovat pidemmät.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan rahoitusta tulevaisuuden energiaratkaisujen kehittämiseen. Näillä investoinneilla on suora merkitys myös pohjoisen Suomen teollisuudelle ja elinvoimalle.

Arvoisa puhemies! Me emme unohda maanpuolustuksen merkitystä turvallisuudelle. Muuttunut maailmanpolitiikka korostaa erityisesti Pohjois-Suomen asemaa, [Tuomas Kettunen: Entä Itä-Suomi?] jonka alueella puolustuksen valmius, kriittiset yhteydet ja arktinen toimintaympäristö kohtaavat. Siksi on merkittävää, että lisätalousarviossa uudelleenbudjetoitu puolustusministeriön toimintamenoihin osoitettu 4,8 miljoonan euron määräraha avataan käytettäväksi pohjoisen ohjelman hankkeisiin ja niistä aiheutuviin avustuksiin.

Samalla on todettava, että Suomi on Euroopasta katsottuna saari. Meidän on huolehdittava myös meripuolustuksen vahvistamisesta. Siksi Laivue 2020 -hankkeen tilausvaltuutta on kasvatettu 139 miljoonalla eurolla. Tämä varmistaa Suomen kyvyn turvata kriittiset meriyhteydet ja ylläpitää puolustusta Itämeren ja arktisen alueen turvallisuusympäristössä. [Tuomas Kettunen: Entä Itä-Suomi?] — Itä-Suomessa ei ole merta nyt. — Taloutemme tilanteen vuoksi lisätalousarvioon on kirjattu, että valtuuden käytöstä aiheutuvat menot maksetaan Puolustusvoimille jo myönnettyistä määrärahoista. Nämä ovat molemmat selkeitä viestejä siitä, että tiukassakin tilanteessa kykenemme pitämään kiinni siitä, mikä on turvallisuudellemme tärkeää.

Arvoisa puhemies! Tämä lisätalousarvio osoittaa, että me kohdennamme voimavaroja sinne, missä strateginen tarve on suurin. Lisätalousarvioon kirjatut esitykset ensinnäkin vahvistavat Suomen huoltovarmuutta ja turvallisuutta ja toiseksi varmistavat sen, että pohjoisen kaivokset, satamat ja teollisuus voivat toimia luotettavasti [Tuomas Kettunen: Entä Itä-Suomi?] rakentaen suomalaista tulevaisuutta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

17.20 Merja Rasinkangas ps: Kettunen painaa vain nappia siellä. Arvoisa puhemies! Käsittelyssä olevassa lisätalousarviossa on panostuksia kasvuun ja investointeihin, jotka tukevat työllisyyskehitystä ja luovat tuottavaa työtä. Suhdanne on ollut pitkään haastava ja on edelleen, mutta nyt lukuisat merkit niin viennin kuin ostovoiman osalta kertovat, että suunta on hyvä. Tätä kehitystä tulevat myös kiihdyttämään lukuisat rakenteelliset uudistukset, mitä tämä hallitus on tehnyt. Suomessa on tehty sähköverkkojen osalta todella huonoa politiikkaa takavuosina, mutta nyt mennään oikeaan suuntaan. Valtio kasvattaa kantaverkkoyhtiö Fingridin omistusta tällä esityksellä 400 miljoonalla eurolla. Kyseessä on iso raha, mutta järkevästi käytetty. Sähköverkko on kriittistä infraa, jonka tuleekin olla vahvasti Suomen valtion hallinnassa. Muistissa ovat edelleen Uniper- ja Caruna-kaupat, joista hinnan on maksanut tavallinen suomalainen sähkönkäyttäjä, ja maksaa edelleen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

Arvoisa puhemies! Lisätalousarviossa Länsiradan valtion rahoitusosuudeksi ehdotetaan enintään 385 miljoonaa. Hallitusohjelmassa enimmäismääräksi linjattiin 460 miljoonaa, joten tätä summaa on saatu alaspäin, ja erittäin hyvä niin. Itse en ole tämän keskustan alulle laittaman hankkeen suuri kannattaja. Haluan kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että tässä puhutaan kokonaisuudessa pienestä osasta, kun katsotaan, kuinka paljon tämä hallitus on satsannut tie- ja rataverkkomme uudistamiseen tällä kaudella ministeri Ranteen johdolla. Tarvetta on tosiaan ollut parantaa meidän teidemme kuntoa. Viime hallituskaudella, Marinin hallituskaudella, maanteitä päällystettiin koko neljän vuoden aikana vähemmän kuin tämä autoilijaystävällinen hallitus on päällystännyt reilussa kahdessa vuodessa. Huomioisin myös, että alueellisesti on huomioitu myös pohjoista, josta itse tulen. Pelkästään ratahankkeiden osalta pohjoiseen on saatu Oulu—Liminka-kaksoisraiteet ja matkustajaliikenne aina Haaparantaan saakka.

Arvoisa puhemies! Tällä kokonaisuudella luodaan taas lisää kasvun edellytyksiä. Kiitos suuresti valtiovarainministeri Purralle asian esittelystä ja työstäsi. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen, poissa. — Edustaja Lindén.

17.22 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Tuossa debattikeskustelussa, jossa on, niin kuin tiedämme, lyhyet, minuutin mittaiset puheenvuorot käytössä, sanoin ihan tietoisesti kärkevästi järkytykseni sen johdosta, että tässä lisätään valtionvelkaa 1,4 miljardia euroa, ja mainitsin myös sanat ”velkakatastrofi”. Perustelen vielä näin jyrkkää kannanottoa. Se oli myös reaktiota siihen, että hallituspuolueiden edustajat tässä keskustelussa nyt myöhemminkin ovat korostaneet niitä menolisäyksiä, joita tähän sisältyy, mutta ovat olleet puheenvuoroissaan ikään kuin täysin tietämättömän oloisia siitä, että tässä nyt todella puolelatoista miljardilla, tarkasti ottaen siis 1,4 miljardilla, lisätään valtionvelkaa niin, että se tänä vuonna arvion mukaan kasvaa 13,1 miljardilla eurolla. Siis 13 100 miljoonaa euroa: Vuodessa on 8 760 tuntia, vuorokaudessa siis 24 ja se kerrottuna 365:llä. Tämän neljä tuntia kestäneen keskustelun aikana valtionvelka on laskennallisesti kasvanut kuudella miljoonalla eurolla. Kyllähän tämä asia on se pääkysymys tässä lisätalousarviossa. 53 vuorokautta on kulunut siitä, kun täällä eduskunnassa puhemiehen nuija kopsahti sen kunniaksi, että päätimme muutamien äänestystenkin jälkeen valtion tämän vuoden talousarviosta — siis alle kaksi kuukautta — ja nyt tuodaan lisätalousarvio, missä velan kasvu on sitten 1,4 miljardia euroa.

Siihen, mihin tässä rahoitusta kohdennetaan, ei minulla ole juurikaan poikkipuolista sannottavaa. Tietysti siinä vaiheessa mietin, kun näin tämän lisätalousarvion ja kun sitä myös tuolla valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaostossa käsitelimme, jonka puheenjohtaja olen ja jonka pääluokkaan itse asiassa kohdistuvat ne merkittävimmät lisäykset siinä mielessä, että siellä on näitä valtuuksien kasvattamisia, ja sitten toisaalta Fingrid liittyy siihen, vaikka se onkin siellä valtiovarainministeriön pääluokassa, mutta näitä voidaan perustella. Tietysti tämä osakkeiden osto: kyllähän Ilmarinenkin oli aika sinivalkoinen omistaja, mutta en minä sitä nyt lähde kritisomaan, jos nyt sitä pidetään perusteltuna. Muutenhan tässä on tuollainen viitisentoista momenttimuutosta, muutama pieni tekninen vähennys ja muutama pieni tekninen lisäys. Merkittävimmät rahoitukset ovat tietysti tämä kuuden miljoonan euron lisäys nuorten työllistämistukeen, sitten 6,2 miljoonaa länsirataan, sitten Business Finlandille käytännössä tuo 20 miljoonaa euroa ja sitten tämä hieman yli 400 miljoonaa euroa tähän Fingridin osakkeiden ostoon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

Mutta palaan vielä tähän velan kasvuun. Valtiovarainministeri piti tästä aika ärhäkän puheenvuoron, niin kuin hänellä usein on tapana, ja hän siinä sitten syyllisti oppositiota aika lailla. Itse haluaisin ihan asiallisesti, ilman semmoista voimakkaan syyllistävää sävyä käydä tätä keskustelua, koska minusta on hieman epäloogista ajatella niin, että kaikki se huono, mikä meidän taloustilanteessa Suomessa on ja mitä todellakin on riittämiin, johtuu taloussuhdanteista, mutta sitten jos alkaa tapahtua jotain myönteistä, se on ikään kuin hallituksen aikaansaannosta. Kyllähän täytyisi olla looginen, että kun ja jos tämä tilanne paranee — ja ainahan tämä lopulta paranee — niin kyllähän silläkin sitten on valtava merkitys, että kansainvälisesti ja Euroopassa suhdanteet ovat senkin muutoksen taustalla, mutta pitää arvioida sitten hallituksen toimenpiteitä, ovatko ne olleet oikeita ja oikein mitoitettuja siinä kulloisessakin suhdannetilanteessa. Kyllähän meillä ovat asiantuntijatkin päätyneet sellaiseen arvioon, että hallitus on itse asiassa tehnyt sellaisia toimenpiteitä, joita saatetaan perustella noususuhdanteessa, kasvun aikana, kun esimerkiksi työvoiman tarjontaa pyritään lisäämään heikentämällä työttömyysturvaa ja tämänkaltaisilla ratkaisulla, mutta nyt kun näitä on tehty matalasuhdanteen aikana, jopa taantuman aikana, niin tähän on itse asiassa kasvattanut työttömyyttä. Tänäkin kuultiin debattikeskustelussa viittaus siihen, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen aiheuttama kansainvälinen jännittynyt tilanne huolestuttavat suomalaisia. Se on aivan selvää, että huolestuttaa, mutta kyllä minun tulkintani ja monen asiantuntijan tulkinnan mukaan nimenomaan se korkea työttömyys, joka meillä on, ja siihen liittyneet työttömyysturvan leikkaukset ovat se asia, joka pistää suomalaisia säästämään niin sanotusti sukanvarteen. Koska joka päivä uutisissa on ollut lomautuksia ja sitten irtisanomisia, ihmiset ovat etukäteen miettimässä, miten ihmeessä he voivat perheineen pärjätä sellaisessa tilanteessa.

Tässä keskustelussa aiemmin viitattiin yhteisöveroon. Tämä alennushan ei tietysti vielä tätä vuotta koske, mutta 1,3 miljardin yhteisöveron alennushan on täysin perustelematon tällaisessa tilanteessa, kuten myös kaikkein suurituloisimpiin kohdistuva tuloveroalennus. Kun debatissa käytettiin puheenvuoro, että suurin osa ansiotuloveroalennuksista kohdistuu kuitenkin pieni- ja keskituloihin, niin on nyt syytä ottaa huomioon se, että runsaan miljardin ansiotuloveroalennuksesta noin puolet kohdistuu pieni- ja keskituloihin ja puolet suurituloisiin. Käytännössä tässä se suurituloisten raja on siinä 90 000—100 000 euron vuositasolla. Koska jälkimmäisiä eli suurituloisia on lukumääräisesti vähemmän, noin kaksi prosenttia tuolla tulorajalla koko Suomen väestöstä, se tarkoittaa juuri sitä, että siellä tulee kuukaudessa jopa tuhannen euron käteenjäävän tulon lisäyksiä, ja sitten kun mennään oikein korkeisiin tuloihin, niin vielä merkittävästi enemmän. Sitten sillä 98 prosentilla eli suurella joukolla pieni- ja keskitulolaisia, jotka jakavat sitten sitä toista puoliskoa siitä miljardin euron veroalennuksesta, lisäykset jäävät käytännössä ihan olemattomiksi. Tämä on tämä veroalennusten tilanne tällä hetkellä. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Laakso poissa, edustaja Jokelainen poissa, edustaja Partanen poissa. — Edustaja Suhonen.

17.30 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Lisätalousarviossa alijäämä paisuu lähes 1,4 miljardiin euroon. Muutos johtuu suurimmaksi osaksi verotulojen romahduksesta. Surkea työllisyys- ja talouspolitiikka on johtanut siihen, että kerta toisensa jälkeen verotuloarvioita joudutaan alentamaan. Suomella ei kerta kaikkiaan ole varaa alentaa jo entuudestaan kilpailukykyistä yhteisöverokantaa. Aikooko hallitus tosiaan syventää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

hurjia alijäämiä vielä lähes miljardin veronalennuksella, jonka kasvuvaikutus on asiantuntijoidenkin mukaan hyvin vaatimaton? Epäonnistuttuaan kaikissa taloudellisissa tavoitteissaan hallitus aikoo nyt heittää vastuullisuuden viimeiset rippeetkin yli laidan.

Arvoisat hallituksen edustajat, joita ei kyllä salissa tällä hetkellä ole ainoatakaan, Itä-Suomi hiljenee entisestään, työpaikkoja katoaa ja työttömyys on monilla alueilla ennätyskorkealla, mutta hallitukselta ei tule yhtään täsmällistä alueellisesti kohdennettua työllisyistoimea, ei investointiohjelmaa, ei teollisuuspolitiikkaa, ei uskottavaa alueellista elinvoimastrategiaa. On vain yleisiä toiveita siitä, että markkinat kyllä hoitavat, ja eivät ne hoida, johtuen osin hallituksen saamattomuudesta. Ja kun puhutaan saavutettavuudesta, huoltovarmuudesta ja liikenteen parantamisesta, niin kuva on suorastaan huolestuttava. Turun tunnin juna hallitsee raideliikenteen suurta kuvaa, muualle tulee rippeitä ja Itä-Suomeen ei sitäkään. Savon rata, Karjalan rata, poikittaisyhteydet, tavaraliikenne on sysätty sivuun. Itä-Suomen saavutettavuus heikkenee, ja sen mukana katoavat investoinnit, työpaikat ja usko tulevaan. Tämä ei ole liikennepolitiikkaa, tämä on valikoivaa unohtamista.

Arvoisa rouva puhemies! Samaan aikaan Suomi kamppailee ennätysellisen työttömyyden ja köyhyyden kanssa. Lapsiperheet, yksinhuoltajat, pienituloiset palkansaajat ja työttömät joutuvat valitsemaan ruuan, lääkkeiden ja asumisen välillä. Tämä ei ole marginaalinen ilmiö. Tämä koskettaa jo ihan tavallista suomalaista. Ja miten hallitus reagoi? Leikkaamalla sosiaaliturvaa, heikentämällä työelämän turvaa ja jakamalla veronkevennyksiä hyvätuloisille ja varakkaille. Arvoisa hallitus, tämä ei ole vastuullista talouspolitiikkaa. Tämä on tietoinen arvovalinta, jossa köyhyyttä ja kurjuutta lisätään ja samalla kerrotaan, että vaihtoehtoja ei ole. Ja kyllä niitä vaihtoehtoja on, niitä ei vain haluta käyttää. Hallituksen politiikka syventää alueellista eriarvoisuutta, rapauttaa luottamusta yhteiskuntaan ja jättää kokonaisia maakuntia, erityisesti Itä-Suomen, oman onnensa nojaan. Tämä tie johtaa pysyvään jakautumiseen, voittajiin ja häviäjiin, keskuksiin ja unohdettuihin alueisiin.

Arvoisa hallitus, kuinka paljon köyhyyttä, työttömyyttä ja alueellista näivettymistä Suomi vielä kestää ennen kuin hallitus myöntää epäonnistuneensa ja muuttaa suuntaa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

17.33 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on mielenkiintoinen tilanne. Kun valtiovarainministeri tässä esitteli tätä lisätalousarviota, niin hän aika voimakkein sanakääntein hyökkäsi jo oppositiota vastaan siitä, mitä täällä kuullaan, mutta nyt täällä ei ole ketään hallituspuolueiden edustajaa edes puolustamassa tätä lisätalousarviota, joka tässä meillä on käsittelyssä, ja siinä mielessä olisi ollut kyllä hyvä täällä olla.

Nämä mittaluokat on hyvä muistaa. Kun hallitus on ottanut vuoden 2023 lopun jälkeen tämän vuoden loppuun mennessä sen 45 miljardia lisävelkaa, 45 000 miljoonaa velkaa, niin se tarkoittaa sitä, että joka ikinen päivä sen kolmen vuoden aikana hallitus on ottanut 42 miljoonaa euroa velkaa, joka päivä. Me täällä keskustelemme aika monta kertaa muuttaman miljoonan summista, ja kun joka päivä otetaan näin paljon velkaa, niin se on aika järkyttävä luku. Velkasuhde on valtionvelan osalta kasvanut niin, että bruttokansantuotteen nähden se oli silloin vuoden 23 lopussa 57 prosenttia ja nyt se on 69 prosenttia, yksistään valtionvelka bkt:hen nähden. Eli ollaan todella kovissa luvuissa. Hallitus oli todella voimakkaasti silloin hallituskauden alussa ja ennen vaaleja, että tämän tulevan hallituksen pitää lopettaa velalla eläminen, ja nyt tämä on ottanut kolmessa vuodessa enemmän velkaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

kuin edellinen hallitus otti neljän vuoden aikana, koronakriisin ja Ukrainan sodan aikana. Eli luvut ovat aika lailla pysäyttäviä.

Sitten edustaja Lindén puhui tässä päivällä näistä verotuloarvioista, ja samaa ihmettelen tässä itsekin, että meidän verotuloarviot muuttuvat noinkin nopeasti kuin tässä nyt on. Ansio- ja pääomatuloveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 629 miljoonalla eurolla heikentyneiden talousennusteiden ja ennustettua alempien kertymätietojen ja lähdeveroennusteen alentumisen takia, ja sitten arvonlisäveron, jota he juuri nostivat, tuottoa 323 miljoonalla eurolla. Eli meidän tuotto on koko ajan pienempi kuin on ennustettu.

Arvoisa rouva puhemies! Näiden pitäisi kertoa, että nyt olisi semmoisen työskentelyn aika, että tämä eduskuntasali työskentelisi yhdessä sen ratkaisemiseksi, miten tämä Suomi käännetään kasvuun. Toisia syyttämällä tämä ei tästä muutu paremmaksi. Sen vuoksi kannattaa hallituksenkin taholla miettiä, miten tämä työllisyyskehitys saataisiin käännettyä positiiviseksi. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.